

Одговори на додатна питања Комитета за права детета

1. Молимо вас да разјасните да ли Нацрт закона о правима детета, из става 7. Извештаја Државе потписнице (CRC/C/SRB/2-3), предвиђа законску дефиницију израза „дете“ у складу са чланом 1. Конвенције. Молимо вас да обавестите Комитет које тело је тренутно одговорно за координацију активности у области права детета и доставите ажуриране податке о Националном савету за права детета.

Република Србија је ратификовала Конвенцију о правима детета, као и релевантне Хашке конвенције којима се уређују права детета, чиме су њихове норме постале део унутрашњег права. Права детета инкорпорирана су у посебне законе из система образовања, здравства, унутрашњих послова, правосуђа, социјалне заштите, дечије заштите и др. Модел закона о правима детета још увек није званично прослеђен Влади Републике Србије на усвајање, а ресорно министарство сматра је да у актуелној ситуацији није неопходно доносити посебан Закон о правима детета.

Координацију активности у области права детета и даље врши Савет за права детета, основан 2002.године, као стручно и саветодавно тело Владе Републике Србије. Поред редовних задатака Савета за права детета, у наредном периоду посебна пажња ће се посветити унапређењу међуресорног и мултидисциплинарног приступа у промоцији, превенцији и заштити дечијих права.

Одлуком Савета за права детета из 2015.године извршена је анализа и допуна постојећег текста Нацрта Закона о заштитнику права детета из 2008.г, а Савет за права детета је априла 2015.г, донео закључак да се Влади Републике Србије, званично упути иницијатива за покретање поступка доношења Закона о заштитнику права детета. Нацрт закона је у фази јавне расправе како би се добијеним коментарима текст додатно унапредио. Савет за права детета је посебну пажњу посветио мерама које се предузимају у циљу пружања заштите и подршке деци која живе и раде на улици. Продужен је мандат мултисекторског тима који треба да изради посебан Акциони план за "децу улице".

2. Молимо вас да наведете уколико постоје било које пратеће мере које су предузете ради процене утицаја и резултата Националног плана акције за децу од 2010. нарочито у вези са здрављем деце, приступу услугама за децу, квалитетном образовању за децу и заштити деце. Такође вас молимо да опишете начин на који се План акције користи у пракси за праћење програма и услуга чији је циљ развој детета и заштита детета. Молимо вас да доставите информације о свим следећим плановима за успостављање политичког оквира након истека Националног плана акције 2015, укључујући начин на који ће се овај оквир надоградити на претходни план.

Влада Републике Србије је кроз Национални план акције за децу 2004-2015.г дефинисала своју краткорочну, средњерочну и дугорочну политику према деци и идентификовала основне проблеме у остваривању, заштити и унапређењу права детета у земљи.

Савет за права детета је 2009.године усвојио документ „Преглед реализације Национални план акције за децу у периоду 2004-2009“ и израдио Предлог измена и допуна Националног плана акције за децу за период од 2010. до 2015.године.

Ревизија Националног плана акције за децу извршена је шест година након његове примене са потребом да се изради преглед дотадашњих постигнућа са препорукама за усклађивање Националног плана акције за децу са новонасталим друштвеним околностима, и његове оперативније примене и ефикасног праћења

примене. Ревизија је усмерена на: утврђивање и представљање нивоа реализације активности и достизања специфичних и стратешких циљева Националног плана акције у периоду 2004-2008.године; испитивање кохерентности мера Националног плана акције са мерама које су предвиђене новим стратешким документима које је Влада Републике Србије усвојила после 2004.године; оцењивање њихове релевантности за даљу имплементацију у односу на тренутно стање, узимајући у обзир досадашње ефекте реализације, препоруке Комитета за права детета и европске стандарде. Савет за права детета на наредној седници ће иницирати доношење новог Националног плана акције за децу за период од 2016.године.

3. Молимо вас да доставите информације о резултату акционих планова (2009-2011 и 2013-2015) успостављених кроз Стратегију за унапређивање статуса ромске заједнице у Републици Србији из става 41. Извештаја Државе потписнице (CRC/C/SRB/2-3). Молимо вас да обавестите Комитет о свим другим мерама које су предузете како би се забранила и искоренила трајна дискриминација ромске деце, деце на алтернативној заштити, деце са инвалидитетом, деце која су мигранти, избеглице и тражиоца азила, деце која живе у удаљеним подручјима, деце са улице и деце која припадају ЛГБТИ популацији.

Од 2012.године решено је питање личних докумената за више од 25 000 лица, чиме су створени предуслови за приступ свим правима и услугама. У области образовања уз подршку педагошких асистента у предшколске установе уписано је (2015, 2016.године) више од 1.300 деце. Применом мера афирмативне акције (од 2003.године) у средње школе уписано је 3.438 ученика, а на високе школе и факултете 1782 студената, установљен систем праћења редовности похађања и постигнућа ученика. Стипендирају се ромски ученици и студенти, у циљу завршетка школовања.

У области здравља, здравствене медијаторке, редовно помажу становницима неформалних насеља у унапређењу здравственог стања и укључивању у здравствени систем, прибављању здравствених књижица, редовних прегледа, вакцинација деце, итд. Национална служба за запошљавање евидентирала је пораст у запошљавању Рома/киња, док се пројектним средствима подржавају програми за подстицање запошљавања и samozapoшљавања.

На евиденцији Националне службе за запошљавање налази се 22.930 лица ромске националности. У прва четири месеца 2016. године запослено је 754 Рома, што је у односу на исти период прошле године повећање од 104,7 %. Роми припадају једној од шест категорија теже запошљивих лица, за чије запошљавање послодавац може да добије одговарајућу субвенцију. У 2015.години евидентирано је 249 приватних предузетника који су имали запослене Роме, а подржано је средствима из ИПА 2012, 17 ромских предузећа која запошљавају око 60 Рома, од којих је у власништву Ромкња преко 50%.

У области становања први пут је успостављена евиденција о броју и месту неформалних насеља у Србији што даје могућност да се средства плански усмеравају на решавање проблема у овим насељима. Према подацима локалних самоуправа идентификовано је 583 неформална/нелегална ромска насеља. Поред социјалних станова као модела за решавање стамбених питања, започела је и куповина првих сеоских домаћинстава, као један хуманији модел становања, који прати свеобухватан систем интеграције становника у нову средину. Крајем 2015. године успостављена је база података за праћење процеса инклузије Рома. Информације из базе ће утицати на креирање политика националних и локалних институција, доношење стратешких

одлука донатора, и обезбеђивање боље видљивости резултата, планова и потреба ромске заједнице на локалу.

Влада Републике Србије је 3. марта. 2016.године усвојила Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016 до 2025. године.¹ Нова стратегија је заснована на принципу инклузивности, децентрализације, рационализације, економичности и ефикасности, као и на афирмативним мерама. Усклађена је стандардима Стратегије Европа 2020. Припадници ромске заједнице били су у пуној мери укључени у израду документа. Јавне расправе одржане су у целој Србији са организацијама цивилног друштва, ромским мрежама, локалним самоуправама у Србији, Националним саветом ромске националне мањине, министарствима у Влади Републике Србије, стручном јавношћу и другима у циљу постизања пуне сагласности око текста документа. Председник Националног савета ромске националне мањине председавао је Радном групом за израду нове Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња. Стратегију ће пратити Акциони план, са јасно дефинисаним мерама, активностима, роковима, одговорним особама и прецизно опредељеним изворима средстава за реализацију активности. Национални савет ромске националне мањине укључен је у све активности Владе Републике Србије у вези са питањима инклузије Рома.

Влада Републике Србије са Европском комисијом, од јуна 2013.године редовно спроводи Семинаре посвећене социјалном укључивању Рома и Ромкиња у Србији. Оперативни закључци са Семинара су део Акционог плана за преговарачко поглавље 23. До сада је одржано укупно три семинара и поднета су два извештаја.

Усвојена је **Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период 2013-2018.године.** То је први државни документ који на свеобухватан начин третира питања заштите од дискриминације. Мере и активности усмерене су на девет осетљивих друштвених група које се налазе у повећаном ризику од дискриминације, међу којима су и деца. Акционим планом за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2014. до 2018.године предвиђене су конкретне мере, активности, рокови, одговорни реализатори, системски надзор над спровођењем мера и прецизно опредељена средства за реализацију. У циљу праћења континуитета у остваривању резултата Акционог плана Влада је 13. августа 2015. године образовала Савет за праћење реализације Акционог плана. У сваком од министарстава/институције задуженом за реализацију мера именоване су контакт особе и њихови заменици, који прате реализацију активности. Израђена су три извештаја о имплементације Акционог плана, од четврти квартал 2014. до краја 2016.године. Све контакт особе прошле су обуку.

4. Молимо вас да доставите Комитету ажуриране информације о мерама које су предузете како би се постигла универзална регистрација рођења, нарочито за ромску заједницу, преко измена и допуна Закона о ванпарничном поступку, као и резултате истих.

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку из 2012.године употпуњен је правни оквир у остваривању права на упис у матичну књигу рођених, с обзиром да је прописивањем поступка за утврђивање времена и места рођења омогућено остваривање овог права лицима која време и место свог рођења не могу доказати на начин предвиђен прописима којима се уређује вођење матичних

¹ „Службени гласник РС“, број 26/2016

књига. Највећи број захтева за накнадни упис чињенице рођења у матичну књигу рођених примљен је у 2009 и 2010.године -17.596 захтева. У 2011.години број захтева износио је 774, у 2012.години -1.552 захтева, у 2013. години -784 захтева, у 2014.години -419 захтева и у 2015.години -1.072 захтева. Остали уписи у матичну књигу рођених у наведеним годинама извршени су у законском року за пријаву те чињенице. Лица која чињеницу рођења нису могла да докажу у управном поступку, право на упис у матичну књигу рођених остварила су у складу са одредбама Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку. У 2014.години решено је 149, а у 2015. години – 264 предлога за утврђивање времена и места рођења. Ступањем на снагу Правилника о обрасцу пријаве пребивалишта на адреси установе, односно центра за социјални рад, Министарство унутрашњих послова је у периоду од 2013. до 2015. године, за 1.468 лица решењем утврдило пребивалиште на адреси надлежних центара за социјални рад, након чега су истима издата и лична документа. Међу овим лицима, већина су припадници ромске популације, која живе у неформалним насељима. Истраживање "Лица у ризику од апатридије у Србији – оцена напретка 2010.-2015. године", који је објавила Агенција УН за избеглице говори да је број "правно невидљивих" Рома, Ашкалија и Египћана преполовљен у протекле четири године.

5. Молимо вас да доставите ажуриране информације о мерама које су предузете ради спречавања и борбе против свих облика насиља над децом, укључујући имплементацију Општег протокола и Посебних протокола о заштити деце од насиља, нарочито од стране стручњака који раде у правном и здравственом сектору. Молимо вас да обавестите Комитет о доступности правном леку, као и средствима којима се омогућава да деца жртве насиља могу да имају приступ локалним структурама подршке. Такође бисмо вас посебно замолили да наведете које се мере предузимају за борбу против насиља над децом у школама, као и над децом са инвалидитетом. Такође нам доставите ажуриране информације о тренутним активностима и кампањама за подизање свести за борбу против свих облика насиља над децом.

Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања је допринео развоју и ширењу мреже мултидисциплинарних тимова за заштиту деце у локалној заједници и примени обједињеног модела ових тимова на општинском нивоу широм Србије.

У складу са Општим протоколом, у свим центрима за социјални рад је уведено обавезно 24 часовно дежурство за случајеве неодложних интервенција за заштиту детета од злостављања и занемаривања, које се спроводе у сарадњи са полицијом и здравственом службом. Све установе социјалне заштите за смештај корисника дужне су да у складу са Посебним протокол за заштиту деце у установама социјалне заштите од злостављања и занемаривања без одлагања, усмено, а најкасније у року од 24 сата и писмено обавесте инспекцију министарства о сваком инцидентном догађају у установи, а прописане су интерне процедуре за поступање у наведеним ситуацијама. Успостављане су четири Јединице за заштиту деце жртава или сведока у кривичним поступцима у оквиру 4 дома у трансформацији. До сада је услуга коришћена у 18 случајева од којих су неки били везани за подршку у вођењу форензичког интервјуа, а други за припрему детета за судски поступак.

Посебни протокол о поступању полицијских службеника у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања примењује се у свим полицијским управама и станицама. У складу са овим Протоколом обезбеђена је 24 часовна доступност обучених полицајаца, како деци, тако и њиховим родитељима, односно стартељима, као и једнако поступање полиције у погледу заштите личности

малолетног лица жртве и начина обављања разговора са њим. Обука полицијских службеника за примену Посебног протокола о поступању полицијских службеника у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања, саставни је део обуке коју Министарство унутрашњих послова спроводи у сарадњи са Правосудном академијом, у складу са Споразумом о сарадњи у области обуке и стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова за примену Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, као и Програма стручног усавршавања полицијских службеника МУП-а.

У решавању насилних деликата међу вршњацима полицијска интервенција је брза и ефикасна и спроводи се у складу са законским овлашћењима и процедурама из Посебног протокола о поступању полицијских службеника у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања. Током процеса заштите, према оштећеном малолетном лицу поступа полицајац који је стекао посебна знања из области права детета и кривичноправне заштите малолетних лица. У просеку на годишњем нивоу у школама и њиховом окружењу у Републици Србији, полиција региструје око 5.000 безбедносних догађаја. Највећи број ових догађаја чине непримерена понашања ученика која имају обележја дисциплинског престапа и захтевају даљи рад школе уз укључивање родитеља, као и служби социјалне и здравствене заштите, док се у нешто више од 1.300 случајева утврди да је реч о кривичним делима и прекршајима са елементом насиља. Посматрајући структуру насилних деликата који се врше у школама и школским зонама у највећем броју евидентиране су туче, вређање, злостављање и вршење насиља над другим, свађа, вика и претња, насилничко понашање, лаке и тешке телесне повреде, изнуде и разбојништва. На унапређењу безбедности ученика и школа, просечно се годишње ангажује по 311 полицијских службеника у око 560 школа, при чему је овај вид заштите нешто више био заступљен у основним школама.

У циљу примене Посебног протокола о поступању правосудних органа у заштити малолетних лица од злостављања и занемаривања и правилне, јединствене и квалитетне примене прописа Правосудна академија спроводи обуке за судије и тужиоци основних, виших, и апелационих судова и тужилаштва, као и за адвокате и комуналну полицију.

Усвојен је Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања, а у 2014. години је систематизована јединица за превенцију насиља у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, са циљем координације, планирања, развоја, спровођења и праћења активности којима се ојачава системска заштита од насиља и дискриминације у образовно-васпитним установама. Припремљен је и пилотира се инструмент Оквир за праћење инклузивног образовања у Србији у коме су дефинисани индикатори на националном, локалном и школском нивоу. Обезбеђивање квалитетног образовања се осигурава и кроз усвајање образовних стандарда постигнућа ученика. У току је и израда индикатора приступачности школских објеката, који ће постати саставни део информационог система у образовању и бити прикупљани за целокупну територију Србије на редовном нивоу.

У свим здравственим установама формиран су тимови који разматрају појединачно евидентиране случајеве злостављања и занемаривања деце и према процени, контактирају друге органе, Министарство унутрашњих послова, Центар за социјални рад. У складу са посебним протоколом организује се превентивни рад, едукације запослених радника и сарадника у систему здравствене заштите у циљу разумевања процеса заштите деце од злостављања и занемаривања и да адекватно поступају у том процесу у установама здравствене заштите.

Република Србија је 2010. године ратификовала Конвенцију Савета Европе о заштити деце од сексуалне експлоатације и сексуалног злостављања. У Србији од 2013. године, сексуални деликти над децом више не застаревају, што је прописано чланом 108. Кривичног законика Републике Србије. Србија је овим постала земља у којој се препознаје да сексуална траума код детета нема рок трајања, да оставља дуготрајне ефекте током живота и да захтева законску могућност кривичног поступка у тренутку када се особа која је преживела сексуалну трауму осећа способном да учествује у поступку. Изменом законске регулативе увећан је могућност да починилац буде санкционисан тиме што током читавог живота може бити изведен пред суд за кривично дело учињено према детету.

У новом Закону о полицији², извршена је допуна одредбе „Трагање за лицима и предметима“, прописано је хитно реаговање полиције у случајевима пријаве нестанка лица (иницијатива под називом „Тијанин закон“).

Закон о спорту³, прописује да је у области спорта, забрањена свака врста злоупотреба, злостављања, дискриминације и насиља према деци. Закон о јавном здрављу⁴, прописује да у саставу Савета за здравство, у свакој локалној управи, буде и представник института/завода за јавно здравље, који ће утицати на стратешко планирање и допринети да теме насиље и занемаривање деце буде актуелна и разматрана. Министарство правде је припремило Преднацрт закона о спречавању насиља у породици којим се уређује уређује се организација и поступање државних и других органа и организација и хитне мере за спречавање насиља у породици, сузбијање кривичних дела одређених овим законом и пружање заштите и подршке жртвама насиља у породици и кривичних дела одређених овим законом. У оквиру министарства надлежног за породичну заштиту започет је рад на изради Нацрта закона о изменама и допунама Породичног закона.

У Акционом плану за Преговарачко поглавље 23 у оквиру преговарачког процеса за приступ Србије Европској унији планирана је анализа ефеката постојећег стратешког оквира за заштиту деце од насиља, те израду новог стратешког оквира са прецизним Акционим планом на основу искустава претходног стратешког циклуса.

Указујемо на забрињавајућу појаву на Косову и Метохији –од априла до јуна 2016. године забележен је низ напада на децу из српске заједнице, уз сумњу у покушај отмице. Нападе су вршила непозната лица, која су говорила албански, на исти начин: из придошлог возила, на децу која су у тренутку напада ходалаа сама дуж сеоског пута. На срећу, сва наднута деца су успела да побегну. Извршиоци нису нађени, а имајући у виду досадашњу статистику о кажњавању кривичних дела извршених над Србима и припадницима других заједница, сва је прилика да починиоци неће бити нађени, нити кривично гоњени

Организовани су бројни програми и кампање: „Ангажовање и подршка на националном нивоу за смањење појаве дечјег рада“ (CLEAR); Програм „Школа без насиља“; Пројекат ИПА 2013 „Унапређење права детета кроз јачање система правосуђа и социјалне заштите у Србији“; Пројекат „Клици безбедно - Центар за безбедни интернет Србија“, Активиран интернет портал „Net patrola“; Интернет кампања „Искључи насиље“ (#iskljucinasilje); Кампања под називом „1 од 5“ и др.

Израђене публикација „Истраживање родно заснованог насиља у школама у Србији“; „Приручник за превенцију родно заснованог насиља“; Приручник „Дигитално насиље-превенција и реаговање“; Приручник „Психолошке кризне интервенције у

² „Службени гласник РС“, број 6/16

³ „Службени гласник РС“, број 10/16

⁴ „Службени гласник РС“, број 15/16

образовно-васпитним установама“, „Водич за безбедно детињство“ и „Водич за примену протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања у односу на децу и младе са сметњама у развоју“. Реализоване обуке за преко хиљаду просветних радника у различитим доменима заштите деце од насиља.

Спроводе се конкурси за суфинансирање пројеката из области јавног информисања у којем се предност даје пројектима посвећеним деци. Ови пројекти су усмерени на развијање медијске писмености, културно-образовни садржаје, права детета, дечије квизове, борбе против болести зависности, инклузије деце са инвалидитетом, положај деце у неразвијеним срединама, садржаји на матерњем језику деце припадника националних мањина. Води се рачуна да подржани пројекти буду равномерно заступљени на територији целе земље.

У областима омладинског сектора у периоду од 2014-2016.године подржано је 13 пројеката усмерених на спровођење активности које имају за циљ превенцију вршњачког насиља, трговине људима и информисање о другим безбедносним изазовима, ризицима и претњама по децу и младе укључујући и ризике у дигиталној сфери. У периоду од 2013-2015.године подржана су 23 пројеката у циљу смањења дискриминације према деци.

6. На основу одговора Државе потписнице на Универзални периодични преглед препорука о телесном кажњавању из 2013. године у којем се наводи да телесно кажњавање треба да буде забрањено у свим ситуацијама, молимо вас да Комитету доставите информацију о томе које су мере предузете по овом питању. Молимо вас да додатно разјасните да ли предложени нови Грађански законик и измене и допуне Породичног Закона јасно забрањују телесно кажњавање у свим ситуацијама, укључујући породицу.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања започело је рад на изради Нацрта закона о изменама и допунама Породичног закона, којим су предвиђене, између осталих, измене које се односе на увођење забране физичког кажњавања деце и употребе физичке силе као васпитног средства и допуне које се односе на заштиту деце од насиља у породици. Нацрт Грађанског Законика који се тренутно налази у фази јавне расправе садржи алтернативна решења у погледу физичког кажњавања. Једно решење предвиђа норму коа гласи“ Забрањено је свако злостављање детета, а нарочито физичко кажњавање“, а друго; „Није дозвољено злостављање детета, а нарочито непримерено физичко кажњавање“.

7. Молимо доставите информације о мерама које су предузете ради праћења и заштите права деце смештене у установе и хранитељске породице. Такође наведите које су мере предузете за спречавање одвајања деце од породице, нарочито из социјалних и економских разлога. Такође обавестите Комитет о мерама које су предузете како би се убрзао процес деинституционализације и како би се омогућила имплементација одредби из Закона о социјалној заштити из 2011. године којим се ограничава број деце у домовима на 50.

У Републици Србији је основано шест центара за породични смештај и усвојење, а у плану је оснивање још два таква центра који: 1) врше припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља; 2) подржавају хранитељима односно породице које пружају услугу породичног смештаја и усвојитеље; 3) извештавају центар за социјални рад о раду хранитеља и функционисању породица које пружају

услугу породичног смештаја и предлажу мере ради отклањања евентуалних пропуста; 4) обављају друге послове у складу са законом и другим прописом.

Број деце на хранитељском смештају је знатно већи у односу на број деце у установама за смештај, али је мањи кад су у питању деца са сметњама у развоју. Због тога држава посебан нагласак ставља на развој специјализованог хранитељства, а интензивирани су напори на развоју услуге повремениг хранитељства. Осим тога, у току је, на нивоу пројекта, имплементирање услуге породичног сарадника, чији је циљ пружање подршке породици која се носи са различитим и интензивним тешкоћама ради превенирања измештања деце из породице.

У оквиру процеса деинституционализације и трансформације установа настављен је процес измештања деце и младих са сметњама у развоју из великих резиденцијалних установа и смештај у мале домске заједнице. Предузете су бројне активности на развоју услуга у заједници, док је смештај у установе услуга за којом се посеже, само ако се подршка не може обезбедити у неком облику који је мање рестриктиван.

Ресорно министарство сачинило је Нацрт плана трансформације установа за смештај деце и младих и идентификовало услуге које су кључне за спровођење процеса деинституционализације ових установа. Успостављен је механизам наменских трансфера усвајањем Уредбе о наменским трансферима која омогућава финансијску подршку локалним самоуправама чији је степен развијености испод републичког просека за развој услуга у заједници као и оним локалним самоуправама, које развијају иновативне услуге и на чијој се територији налазе установе у трансформацији.

8. Молимо да обавестите Комитет о постојећим програмима и политикама за подршку породицама у неповољном положају, укључујући финансијску подршку, како би се спречило одвајање деце од таквих породица. Такође доставите информације о механизмима праћења и процене који се користе како би се одредила породична подршка породицама са децом са инвалидитетом. Такође наведите мере које су предузете за њихово ефикасно укључивање у регуларне школе.

У циљу обезбеђивања права детета на животни стандард **Законом о финансијској подршци породици са децом** уређена је финансијска подршка породици са децом, која обухвата побољшање услова за задовољавање основних потреба деце; посебан подстицај рађању деце; подршку материјално угроженим породицама са децом, породицама са децом са сметњама у развоју и деци без родитељског старања.

Права на финансијску подршку породици са децом утврђена чланом 9. Закона (накнада зараде за време породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, родитељски додатак, дечји додатак, накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу без родитељског старања и накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу са сметњама у развоју) су права од општег интереса о чијем обезбеђивању се стара Република Србија.

О обезбеђивању права на регресирање трошкова боравка у предшколској установи деце из материјално угрожених породица стара се општина односно град. Законом је прописано да право на родитељски додатак за рођење детета који остварује мајка за прво, друго, треће и четврто дете под условом да је држављанин Републике Србије, има пребивалиште у Републици Србији и остварује право на здравствену заштиту преко Републичког завода за здравствено осигурање. Ово право могу остварити и запослене и незапослене мајке. Поред тога, породице слабијег

материјалног статуса које имају дете са сметњама у развоју могу остварити право на дечји додатак под повољнијим условима и у вишем износу.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица, право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица и право на коришћење услуга у дневним центрима и клубовима за боравак деце са сметњама у развоју, становање уз подршку, бесплатан превоз у јавном саобраћају, субвенције на плаћање комуналних услуга, остварују се без обзира на имовинско стање породице односно није условљено имовинским цензусом. Такође, ове породице у складу са прописима остварују и право као енергетски заштићени потрошачи.

Законом о раду утврђена је дужина трајања права на породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета од 365 дана за прво и друго дете, односно две године за треће и свако наредно дете од дана отпочињања породилског одсуства. Један од родитеља детета коме је неопходна посебна нега због тешког степена психо-физичке ометености, осим за случајеве предвиђене прописима о здравственом осигурању, има право да по истеку породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, одсуствује са рада или да ради са половином пуног радног времена, најдуже до навршених пет година живота детета.

Према **Закону о социјалној заштити** грађани могу остварити различите врсте материјалне помоћи којима се делује на смањење сиромаштва као што су: новчана социјална помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица, увећани додатак за помоћ и негу другог лица, помоћ за оспособљавање за рад, једнократна новчана помоћ, помоћ у природи. Према истом закону право на новчану социјалну помоћ може остварити и радно способан појединац односно члан породице ако се сам стара о свом детету са сметњама у развоју тако да не може да буде радно ангажован. Поред тога, један од родитеља који није у радном односу а који најмање 15 година непосредно негује своје дете које је остварило право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, има право на посебну новчану накнаду у виду доживотног месечног новчаног примања у висини најниже пензије у осигурању запослених, кад наврши општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, ако није остварио право на пензију.

У складу са **Законом о основама система образовања и васпитања и Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020.** године и дефинисани су главни принципи за достизање праведног образовања. У складу са одредбама члана 3. став 3. Закона у остваривању општих принципа образовања посебна пажња се посвећује могућности да деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју и са инвалидитетом, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ свим нивоима образовања у установама, а лица смештена у установе социјалне заштите, болесна деца, ученици и одрасли остварују право на образовање за време смештаја у установи и током болничког и кућног лечења; смањењу стопе осипања из система образовања и васпитања, посебно особа из социјално угрожених категорија становништва и неразвијених подручја, особа са сметњама у развоју и инвалидитетом и других особа са специфичним тешкоћама у учењу и подршци њиховом поновном укључењу у складу са принципима инклузивног образовања.

Деци из осетљивих група пружа се подршка и приликом полагања завршног испита на крају основног образовања. **Новим Законом о уџбеницима** прописано је да ученици са инвалидитетом користе уџбеник чији је формат прилагођен њиховим потребама и дефинисано је наставно помагало као наставно средство које се користи у образовно-васпитном раду са децом са инвалидитетом.

Правилником о ближим условима за утврђивање приоритета за упис деце у предшколску установу предвиђено је да деца из осетљивих група имају право

приоритета при упису у предшколску установу. Похађање припремног предшколског програма је бесплатно за сву децу и финансирано из буџета Републике Србије. Овај програм је обавезан за сву децу у години пред полазак у школу.

Кампања за повећање обухвата деце из осетљивих друштвених група припремним предшколским програмом и основним образовањем спроводи се од августа 2015.године). Група за социјалну инклузију је свим актерима упутила писане смернице са очекиваним/предложеним активностима за предшколске установе, педагошке асистенте и поверенике Црвеног крста, а струковна удружења позвало да укључивање деце из осетљивих група подрже и кроз идентификовање и промовисање примера добре инклузивне праксе на стручним сусретима.

Упис у први разред се односи на сву стасалу децу која пре почетка школске године имају између 6,5 и 7,5 година. Свако дете мора да се упише у школу, без обзира да ли је закаснило са уписом.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Канцеларија УНИЦЕФ-а за Србију подржали су пројекат „Инфо-линија за родитеље – подршка инклузивном образовању“. Пројекат допринеси повећаном и квалитетном укључивању родитеља у образовно-васпитни процес и развоју инклузивног образовања. Инфо-линија, телефонски број 0800100121, активна је радним данима од 12:00 до 19:00 часова.

9. Молимо вас да доставите информације о мерама које су предузете ради борбе против високих стопа смртности новорођенчади и деце млађе од 5 година међу ромском децом, и ради побољшања здравствених услуга за мајке и новорођенчад као и доступност општинских здравствених услуга за ромску децу, тако што ће се унапредити регионални приступ адекватним институционалним и професионалним капацитетима и јачати опсег услуга.

Обезбеђена лична документа и здравствене легитимације за 16.330 грађана, 28.003 је изабрало лекара, вакцинисано 30.018 деце, вакцинисано (Те-Ал), контролисано здравље за 4500 трудница и породиља, урађен систематски преглед за 12.617 жена, 11.177 жена је изабрало свог гинеколога, урађено 1144 мамографија, урађен систематски преглед за упис у школу и уписано 7.710 деце. Обављено је укупно 460.125 посета породици, члановима породице којима је неопходна помоћ и посета ради спровођења здравственог васпитања кроз планирани разговор, предавање, радионице. Стопа смртности ромске деце смањена је за 50% у односу на 2006. годину.

У пројекту „Здравствене медијаторке“ у овом тренутку учествује 71 здравствена медијаторка у 57 градова. Оне су од почетка пројекта обавиле 37.502 првих посета ромским породицама, евидентирано је током првих посета 140.408 грађана: жена 46.453, мушкараца 43.201 и деце 50.754. За чланове породице којима је била неопходна помоћ у прибављању личних докумената, остваривању здравственог осигурања, укључивању у здравствени систем (преглед жена код гинеколога, избор лекара, вакцинација деце и избор лекара педијатра), код уписа деце у школу, при остваривању разних видова помоћи (материјална једнократна помоћ, помоћ Црвеног крста, дечији додатак, стипендија и др.) обављено је 221.166 посета. Обављено је 170.278 посета породици или члановима породице ради спровођења здравственог васпитања кроз планирани разговор и подељен здравствено-васпитни материјал 55.200 комада (флајера, брошура, календара вакцинација и очигледних средстава, марамница, кондома, пасти за зубе и четкица и др.) Спроведен је здравствено васпитни рад путем рада у малој групи, предавања и постера за 31.808 одраслих, и то: предавања за 6.265-радионица за 25.313, постера за 230 полазника. Повереник за заштиту равноправности,

у сарадњи са Министарством здравља и Удружењем педијатара, одржао је шест предавања на курсу „Заштита права деце у здравственом систему са посебним освртом на ромску децу и осетљиве групе деце“.

10. Молимо вас доставите Комитету детаљне ажуриране информације о мерама које су предузете ради пружања инклузивног образовања за сву децу и ради елиминисања регионалне неједнакости како по питању квалитета образовања тако и по питању ресурса који се издвајају. Нарочито треба истаћи које су мере предузете за похађање предшколских програма за децу која живе у сиромашном окружењу, ромску децу и децу националних мањина како би се повећао степен уписа и завршетка основног образовања од стране ромске деце и како би се спречило напуштање школовања од стране ромских девојчица. Молимо вас да обавестите Комитет о свим дешавањима везаним за број педагошких асистената у школама.

На нивоу сваке предшколске установе, основне и средње школе формиран је Стручни тим за инклузивно образовање чији је задатак развијање и унапређивање инклузивне климе, политике и праксе на нивоу установе. Стручни тим за инклузивно образовање ради на правовременом идентификовању деце из осетљивих група, осмишљава партиципацију родитеља, брине о сарадњи наставника и родитеља у процесу креирања подршке деци.

Закона о основама система образовања и васпитања уведен је обавезан припремни предшколски програм који је бесплатан за децу и финансира се из буџета државе, којим сва деца, а посебно ромска и друга деца из осетљивих група стичу искуства и прилику за игру, учење и учешће у заједничким активностима, како би се умањиле разлике које су последица социјалне депривације. На локалном нивоу успостављене су интерресорне комисије за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету.

Израђени су штампани промотивно-информативни материјали за родитеље који садрже информације у вези са процедурама уписа, значају похађања припремног предшколског програма и основне школе и њиховој обавезности. Флајери и постери су штампани на српском и ромском језику. Поделу флајера пратиле су активности у ромској заједници, као и рад са породицама у којима живе деца са тешкоћама и/или инвалидитетом које ће родитеље подсетити, информисати и мотивисати да своју децу упишу/укључе у образовни систем.

У децембру 2014. године, у сарадњи Министарства просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи са УНИЦЕФ-ом и Мрежом подршке, формирана је Вршњачка мрежа подршке коју чини 30 младих људи из целе земље чији је циљ да промовише вредности толеранције и инклузивног друштва, реаговање на сваки вид дискриминације и неравноправности. Посебна пажња посвећена је образовању на језицима националних мањина у основном и средњошколском образовању, што се може видети кроз табеларне приказе.

Р.б.	Национална мањина	2013/2014				2014/2015				2015/2016			
		јлс	ш	о	у	јлс	ш	о	у	јлс	ш	о	у
1.	Албанска	3	16	351	5.916	3	16	341	5.546	3	15	334	5.485
2.	Бошњачка	3	22	174	3.545	4	37	315	6.854	4	28	461	10.393
3.	Бугарска	1	1	14	90	1	1	3	25	1	1	3	21
4.	Мађарска	27	74	892	15.216	25	74	921	14.308	28	75	884	14.304
5.	Румунска	10	19	118	1.079	9	18	97	921	9	9	97	932

6.	Русинска	3	3	33	479	3	3	30	443	3	3	29	412
7.	Словачка	12	18	164	3.034	12	17	166	2.804	12	17	179	3.133
8.	Хрватска	1	7	48	315	1	5	33	244	1	5	24	238
Укупно:		60	160	1.794	29.674	58	171	1.906	31.145	58	153	2.011	34.922

Табела 1: образовање на језицима националних мањина у основним школама/ Скраћенице: Ллс-јединица локалне самоуправе, ш – школа, о-одељење и у-ученици

Од пролећа 2016. године примећено је да су органи Привремених институција самоуправе у Приштини почели на административним прелазима (из централних делова Србије у АП Косово и Метохија) да одузимају уџбенике на српском језику. Иако је из Приштине службено речено да нема званичне одлуке о томе, од јуна је та пракса ескалирала у редовно одузимање свих књига штампаних на српском језику, због чега је морао да буде отказан Видовдански сајам књига.

У школама су запослена 174 педагошка асистента, који имају улогу посредника између родитеља и школа и пружају додатну педагошку помоћ деци, а у школама су присутни персонални асистенти/пратиоци у школи који представљају подршку из домена социјалне заштите и прописује је интерресорна комисија, а финансира локална самоуправа.

11. Молимо вас да обавестите Комитет о корацима који су предузети у циљу испуњавања препорука из извештаја Заштитника грађана о дечјем просјачењу у Републици Србији. Молимо вас да појасните разлоге који стоје иза одлуке коју је донео Град Београд о прекидању пружања подршке Свратиштима за децу са улице 2014. године.

Феномену „деца улице“ приступа се на систематизован и организована начин. Центри за социјални рад су добили налог да формирају посебне тимове у чијем саставу ће бити стручњак органа старатељства, полицијски службеник и представник подручног дома здравља у циљу реализације целовите и континуиране социјалне и породично-правне заштите ове деце. До сада је формирано 115 оваквих тимова у 115 центара за социјални рад.

Сачињен је и Акциони план за реализацију проширења и деконцентрације капацитета за реализацију програма интензивног третмана - ПИТ програм који се у Заводу за васпитање деце и омладине у Београду спроводи већ 12 година. До сада је кроз овај програм прошло 293 дечака и чак 97% њих је трајно склоњено са улице. Програм траје од 6 до 9 месеци. По том акционом плану предвиђено је отпочињање ових програма у шест градова, односно институција социјалне заштите за смештај деце без родитељског старања.

Одлуком Одбора за права детета Народне скупштине, 26.12.2014. године образована је Радна група за праћење стања и унапређење положаја и права деце чији се живот и рад одвија на улици. Задатак Радне групе је био да прати спровођење закона који се односе на ову категорију деце, сарадња са надженим министрствима, органима локалне самоуправе и организацијама цивилног друштва у циљу унапређења законских прописа и предузимања мера ради ефикасније превенције и заштите деце чији се живот и рад одвија на улици.

Савет за права детета града Београда оформио је Радну групу за превенцију и заштиту деце од насиља и деце која живе или раде на улици. Такође, потписан је Споразум о сарадњи између града Београда, Министарства унутрашњих послова и организације „Save the Children“, чије је сврха системско решавање питања свеобухватне подршке и заштите деце укључене у живот и рад на улици, кроз

креирање квалитетне едукације свих укљученх актера, као и системске подршке на подручју града Београда.

Од априла месеца 2014.године услуга Свратишта (која припада услузи смештаја у прихватилиште, сходно Закону о социјалној заштити) није садржана у Одлуци о правима и услугама социјалне заштите града Београда, која је у периоду пре наведеног, финансирана пројектно. Овом административном одлуком услуга свратишта није укинута, јер није ни финансирана средствима Града Београда, нити је њено функционисање зависило од тога да ли је садржана или није садржана у документима Града Београда. Услуга се непрекидно пружа до данашњег дана. Удружење које предметну услугу пружа подржава се кроз пројектно финансирање за пројекте различите намене. У међувремену, положај деце која су укључена у живот и рад на улици ушао је у приоритет за решавање, на шта указује чињеница да је усвојен нови Закон о јавном реду и миру⁵ и започела израда Протокола за поступање у заштити деце која живе и/или раде на лицу на територији града Београда.

12. Доставите Комитету ажуриране информације о напорима који се улажу у реформу малолетничког законодавства из става 129. Извештаја Државе потписнице (CRC/C/SRB/2-3) укључујући информације о статусу Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела.

Реформски кораци у области малолетничког правосуђа усмерени су ка успостављању правосудног система који једнообразно примењује усвојене прописе/политике који обезбеђују поштовање принципа “најбољег интереса детета”. МП је припремило **Нацрт закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и заштити малолетних лица у кривичном поступку**. Планирано је да Закон буде усвојен до краја године са одложеном применом од 6 месеци од ступања на снагу. Одложени почетак примене закона неопходан је како би се створили сви потребни услови за његову примену, а пре свега како би се обучила лица задужена за његову примену.

Нацрт закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и заштити малолетних лица у кривичном поступку садржи низ унапређења. Наиме, напушта се досадашњи таксативни метод садржан у важећем Закону када је реч о кривичним делима у погледу којих треба применити посебна правила заштите малолетних лица која су њима оштећена. Уместо тога, предлаже се општа формулација у којој је нагласак на насиљу као суштини таквих кривичних дела. Када су у питању малолетни учиниоци, **приоритет је дат примени васпитних налога**. Овим се омогућава давање приоритета ресторативном и ре-интегративном приступу у поступању са малолетним учиниоцима кривичних дела и приступима који су усредсређени на смањење стопе рецидивизма. Нацрт садржи већи број васпитних налога у односу на важећа решења, а такође јасно уређује правила о избору одређеног васпитног налога, и на адекватнији начин него у важећем закону уређује вођење евиденције и статистике о примењеним васпитним налозима.

Кроз сарадњу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства правде и Републичког завода за социјалну заштиту успостављено је пилотирање примене васпитних налога у четири града.

Министарство правде са партнерима и УНИЦЕФ-ом спроводи пројекат финансиран из средстава ЕУ пред приступне помоћи „Унапређење права детета кроз

⁵ „Службени гласник“ РС, број 6/16

јачање система правосуђа и социјалне заштите у Србији⁶. У оквиру наведеног пројекта, у циљу унапређења положаја деце жртава/сведока у кривичном поступку, сачињене су **Смернице за саслушање деце на начин којим се спречава секундарна виктимизација и трауматизација детета у кривичном поступку**. Такође, у оквиру истог пројекта, у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду основане су јединице за подршку деци у кривичном поступку у циљу пружања подршке рањивим групама деце и њиховим породицама у вези са судским поступком.

Развијене су **Смернице за учешће деце у свим грађанским поступцима**. Смернице обухватају: а) процену способности детета да изрази своје мишљење; б) начин припреме и увођења детета у судски поступак и шири контекст давања изјаве, и в) начин на који се тражи мишљење детета, као и инструмент за процену најбољег интереса детета. Смернице су одштапане и дистрибуиране свим судовима који поступају у парничном поступку, као и свим центрима за социјални рад.

У погледу деце чија су права на образовање, здравствену или социјалну заштиту угрожена радиће се на омогућавању лакшег приступа суду кроз доношење Закона о бесплатној правној помоћи у коме су деца дефинисана као *ex lege* корисници права на бесплатну правну помоћ без обзира на финансијску ситуацију.

Све судије и тужиоци који поступају у малолетничким предметима лиценцирани су, у складу са Законом од стране Правосудне академије, за поступање у малолетничким предметима. Лиценциран је и планирани број полицијских службеника и адвоката.

У погледу деце у парничним поступцима, фокус је стављен на промоцију права детета да изрази своје мишљење и да се то мишљење узме у обзир током поступка, путем развијања специфичних смерница у складу са релевантним међународним и европским стандардима и изградњу капацитета релевантних стручњака.

13. Молимо доставите детаљне информације о мерама које је предузела Држава потписница ради спровођења претходних препорука Комитета о Изборном протоколу о правима детета о укључености деце у оружане сукобе (CRC/C/OPAC/SRB/CO/1), нарочито што се тиче експлицитног криминала у регрутовању деце од стране наоружаних снага и недржавних наоружаних група. Молимо да обавестите Комитет о томе да ли је Држава потписница успоставила и спровела екстратериторијалну јурисдикцију над свим злочинима из Опционалног протокола. Поред тога, молимо да доставите детаљне информације о постојећим механизмима за одређивање деце миграната, тражилаца азила и избеглица (нарочито деце без пратње) која су можда ангажована у оружаном сукобима у иностранству након уласка у Државу потписницу и да наведете које су мере успостављене за пружање психолошке помоћи, и помоћи у њиховој рехабилитацији и реинтеграцији у друштво.

Одредбама Закона о војној, радној и материјалној обавези⁶, детаљно је регулисано питање војне обавезе.

Тако се према члану 3., став 1. наведеног Закона, војна обавеза састоји из регрутне обавезе, обавезе служења војног рока, обавезе вршења цивилне службе и обавеза у резервном саставу које се врше под условима прописаним овим и посебним законом, при чему је још увек на снази Одлука Народне скупштине Републике Србије о

⁶ "Службени гласник РС", бр.88/09 и 95/10.

обустави обавезе служења војног рока Србије⁷, која се примењује од 1. јануара 2011. године.

Регрутна обавеза настаје у календарској години у којој држављанин Републике Србије навршава 18 година живота, што је минимална старосна граница за вршење војне обавезе.

Законска регулатива која регулише војну обавезу не познаје добровољну регрутацију.

С обзиром на све већи прилив миграната из ратом захваћених подручја у Републику Србију и на чињеницу да је међу мигрантима и велики број деце, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је у јулу месецу 2015. године израдило Инструкцију о поступању центара за социјални рад и установа социјалне заштите за смештај корисника у обезбеђивању заштите и смештаја малолетних миграната без пратње којом се уређује организација рада и обавезе наведених установа у поступку привременог смештаја и збрињавања малолетника. Према овој инструкцији центар за социјални рад је дужан да одмах по добијању писаног или усменог обавештења од стране Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције - Управе граничне полиције или Комесаријата за избеглице и миграције, о малолетном имигранту без пратње, на територији своје месне и стварне надлежности, таквом малолетном лицу обезбеди: старатељску заштиту, смештај у установу социјалне заштите за смештај корисника која у својој организационој структури има посебну организациону јединицу за привремени смештај и збрињавање малолетних имиграната без пратње, која ће му обезбедити безбедност, бригу о здрављу и основне егзистенцијалне услове.

Смештај је привремен и може трајати до момента исказивања жеље малолетног имигранта за добијање азила, у складу са Законом о азилу, када му се смештај обезбеђује у центру за азил.

Малолетни странци се у прихватилишта смештају у пратњи полицијских службеника и дежурних радника Центра за социјални рад где им је претходно утврђен идентитет, на основу исказа самих малолетника. Центар за социјални рад обезбеђује из домена своје надлежности.

Психосоцијалну подршку пружају запослени у установи који поседују одговарајућу едукацију. Третман је краткорочан, фокусиран на стабилизацију детета/младе особе, процењују се његове потребе и одређује даљи облик заштите и планирају активности са члановима породице. Поред запослених психосоцијалну помоћ у прихватилиштима пружају и психолози из различитих организација цивилног друштва.

⁷ "Службени гласник РС", бр. 95/10.

Део бр. 2

2. У овом одељку Комитет позива Државу потписницу да достави кратке ажуриране информације (не више од три стране) о подацима датим у свом извештају а у вези са следећим:

2. 1. Новим предлозима закона или законима, и њиховим уредбама:

- Усвојен Закон о уџбеницима
- Усвојен је Закон о спорту
- Усвојен Закон о знаковном језику
- Усвојен Закон о полицији
- Предлог Закона о граничној контроли
- Предлог Закона о азилу и привременој заштити
- Нацрт закона о заштитнику права детета
- Нацрт закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и заштити малолетних лица у кривичном поступку као
- Преднацрт Закона о спречавању насиља у породици
- У току је рад на изменама и допунама Закона о социјалној заштити
- У току је рад на изменама и допунама Породичног закона
- У току је рад на доношењу Закона о финансијској подршци породици са децом
- Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета или трећег лица у установи образовања и васпитања
- Правилник о оцењивању ученика у средњој школи
- Правилник о мерилима и поступку за упис ученика припадника Ромске националне мањине у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности, праћење постигнућа ученика који се овом мером уписују у средње школе
- Правилник о ближим условима за остваривање двојезичне наставе
- Правилник о упису ученика у средњу школу
- Правилник о прилагођавању уџбеника са смерницама за прилагођавање уџбеника (у процесу усвајања)
- Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама
- Правилник о начину и садржају вођења Јединствене евиденције удружења младих, удружења за младе и њихових савеза
- Правилник о финансирању и суфинансирању програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора.
- Усвојена Уредба о мерилима за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или додељена супсидијарна заштита и условима коришћења стамбеног простора за привремени смештај
- Предлог Уредбе о начину укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица којима је признато право на уточиште и субсидијарну заштиту
- Израђено Стручно упутство за поступак о добијању сагласности за организовање образовно-васпитног рада за ученике на дужем кућном и болничком лечењу
- Израђен програм Учење знаковног језика

2.2 Новим институцијама (и њиховим мандатима) или институционалним реформама:

- **Савет за праћење реализације Акционог плана за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације (13.8. 2015.године)** са задатком да прати напредак у извршењу мера, спровођењу активности, поштовању предвиђених рокова и да благовремено упозорава на изазове у извршењу мера у оквиру реализације Акционог плана.
- **Савет за праћење примене препорука механизма УН за људска права (19.12.2014.године).**
- У Министарству унутрашњих послова формирано је Одељење за превенцију и сузбијање насиља у породици (14.07.2015. године).
- Акционим планом за Поглавље 24 - „Слобода, правда и безбедност“, предвиђена је активност која се односи на **оснивање Одсека за штетне и недозвољене садржаје на интернету у Одељењу за борбу против високотехнолошког криминала Министарства унутрашњих послова, које ће бити надлежно за спречавање и откривање кривичних дела са елементом сексуалне злоупотребе малолетних лица у порнографији на интернету.**
- У току је **поступак прикључивања Министарства унутрашњих послова Републике Србије фокалним тачкама ЕВРОПОЛ-а**, у раду групе за анализу „Twins” чија је сврха сузбијање сексуалне експлоатације деце на интернету и спречавања активности извршилаца кривичних дела који одлазе у друге јурисдикције.

2.3 Недавно уведеним политикама, програмима и акционим плановима и о њиховом опсегу и финансирању:

- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године.
- Стратегија развоја спорта у Републици Србији са Акционим планом за период 2014. до 2018. године, са акцентом на развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт.
- Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године са трогодишњим Акционим планом.
- Акциони план за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период 2014-2018. године.
- Акциони план за Преговарачко поглавље 23: Правосуђе и основна права.
- Акциони план за примену Стратегије полиције у заједници за 2015. и 2016. годину.
- У току је припрема Стратегије за унапређење положаја особа са инвалидитетом за период до 2020. године, са пратећим Акционим планом.
- У току је израда нове Националне стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава у Републици Србији за период од 2016-2022. године, као и пратећи Национални план акције за период 2016-2017. године.
- У току је усвајање Акционог плана за инклузивно образовање, којим се разрађују мере и активности у области инклузивног образовања.

2.4 Недавним ратификацијама инструмента за људска права:

- Народна скупштина је 2015. године донела Закон о потврђивању Конвенције о надлежности, меродавном праву, извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске оговорности и мера за заштиту деце.
- Народна скупштина је 2013. године донела Закон о потврђивању Конвенције о заштити деце и сарадњи у области међународног усвојења, који је ступио на снагу за Републику Србију 01.априла. 2014. године.
- Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици (CETS 2010) - ратификована 31.10.2013. године.
- Амандман на члан 20. став 1. Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена - 30.маја 2014. године
- Протокол број 15 којим се мења Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода - 11.маја 2015. године.

Део бр. 3

3. Подаци, статистика и друге информације, уколико постоје.

3.1. Молимо доставите консолидоване информације о буџету за протекле три године о буџетским линијама у вези са дечијем и социјалним сектором, наводећи проценат сваке буџетске линије у вези са националним буџетом, бруто домаћим производом и географском доделом средстава.

Табела 2

ДЕЧИЈИ ДОДАТАК 1-12. 2015.											
Месец/ година	Прворођено		Другорођено		Трећорођено		Четворођено		Укупан број	Укупан број	Укупан износ
	број	износ	број	износ	број	износ	број	износ			
01/2015	164.843	462.238.594.57	139.276	385.194.244.39	53.272	148.083.593.91	16.168	45.183.209.08	199.265	373.559	1.040.699.641.95
02/2015	164.323	455.427.033.58	138.886	379.881.493.82	53.155	146.107.197.16	16.134	44.595.946.30	198.658	372.498	1.026.011.670.86
03/2015	164.270	457.664.476.32	138.756	380.845.990.05	53.188	146.692.901.54	16.139	44.841.046.18	198.499	372.353	1.030.044.414.09
04/2015	162.984	456.316.017.19	137.879	380.501.970.15	52.876	146.471.179.20	15.992	44.414.099.60	196.954	369.731	1.027.703.266.14
05/2015	162.940	459.394.503.19	137.898	382.756.522.48	52.990	147.300.400.60	16.025	44.913.375.57	196.953	369.853	1.034.364.801.84
06/2015	162.177	456.151.425.75	137.448	380.583.330.35	52.888	146.603.046.11	16.046	44.749.603.75	196.213	368.559	1.028.087.405.96
07/2015	161.954	457.018.520.54	137.535	381.849.410.87	53.028	147.661.459.11	16.108	44.957.635.81	196.207	368.625	1.031.487.026.33
08/2015	160.895	450.177.391.81	137.073	378.519.500.12	53.040	146.865.777.04	16.078	44.744.907.76	195.267	367.086	1.020.307.576.73
09/2015	160.160	446.413.471.19	136.835	376.410.664.99	53.122	146.745.253.24	16.136	44.764.227.20	194.948	366.253	1.014.333.616.62
10/2015	158.702	446.798.425.44	136.150	378.457.384.87	53.059	147.968.631.32	16.081	45.173.668.33	194.137	363.992	1.018.398.109.76
11/2015	158.177	447.329.610.29	136.035	379.261.288.98	53.037	148.173.339.25	16.080	45.126.213.14	193.902	363.329	1.019.890.451.66
12/2015	156.675	439.079.430.52	133.653	368.611.941.69	51.856	143.124.690.30	15.657	43.540.689.50	190.602	357.841	994.356.692.01
УКУПНО		5,434,008,900.39		4,552,873,742.56		1,761,797,408.78		537,004,622.22	195,967	367,807	12,285,684,673.95

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 3

ДЕЧИЈИ ДОДАТАК 2014. год.											
Мес/година	Прворођено		Другорођено		Трећорођено		Четворођено		Укупан број корисника	Укупан број деце	Укупан износ
01.2014	169.620	464.791.131.19	143.684	388.476.780.47	54.597	148.152.234.17	16.547	45.221.989.25	204.959	384.448	1.046.642.135.08
02.2014	169.985	461.790.556.75	143.712	385.192.581.45	54.598	147.268.657.14	16.545	44.855.185.42	205.270	384.840	1.039.106.980.76
03.2014	170.489	463.658.996.71	143.834	385.476.948.85	54.755	147.091.802.66	16.593	44.894.641.11	205.795	385.671	1.041.122.389.33
04.2014	169.858	466.224.292.48	143.211	387.555.809.34	54.603	148.107.282.11	16.605	45.439.743.93	204.908	384.277	1.047.327.127.86
05.2014	170.020	468.329.920.71	143.434	389.297.036.26	54.771	149.083.090.84	16.653	45.368.649.00	205.129	384.878	1.052.078.696.81
06.2014	169.491	466.038.854.24	143.111	387.758.090.70	54.756	148.771.124.09	16.671	45.403.629.64	204.654	384.029	1.047.971.698.67
07.2014	169.466	466.582.125.70	143.299	388.716.751.87	54.864	149.176.552.15	16.705	45.595.079.16	204.755	384.334	1.050.070.508.88
08.2014	169.244	465.639.489.37	143.341	388.771.229.93	54.912	149.457.610.60	16.737	45.716.701.52	204.707	384.234	1.049.585.031.42
09.2014	168.643	460.240.272.40	143.110	385.715.118.25	54.995	148.665.432.86	16.807	45.609.570.60	204.523	383.555	1.040.230.394.11
10.2014	167.672	464.325.397.00	142.853	390.546.469.98	54.994	150.852.421.00	16.813	46.296.977.33	204.223	382.332	1.052.023.265.31
11.2014	166.569	462.928.487.67	142.206	389.565.876.68	54.828	150.473.200.03	16.771	46.235.752.65	203.392	380.374	1.049.203.317.03
12.2014	164.753	453.000.597.57	139.336	376.208.816.61	53.294	143.856.816.38	16.212	43.793.828.97	199.649	373.595	1.016.860.059.53
УКУПНО									204,330	383,047	12,532,221,604.79

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 4

Дечији додатак 2013.											
МЕСЕЦ	Прворођено		Другорођено		Трећорођено		Четворођено		Укупан број корисника	Укупан број деце	Укупан износ
	број	износ	број	износ	број	износ	број	износ			
I	167,875	439,401,341.02	142,746	368,742,652.41	54,239	140,863,928.06	16,489	43,011,199.39	202,700	381,349	992,019,120.88
II	169,282	439,267,830.15	143,720	368,101,966.95	54,613	140,632,073.77	16,591	42,996,361.15	204,268	384,206	990,998,232.02
III	170,713	443,105,565.15	144,662	370,565,026.37	55,013	141,599,044.69	16,720	43,178,351.85	205,911	387,108	998,447,988.06
IV	170,668	458,101,572.11	144,654	382,844,227.65	54,975	146,056,679.72	16,706	44,646,243.39	205,848	387,003	1,031,648,722.87
V	171,620	461,776,797.36	145,339	385,621,288.66	55,276	146,971,520.38	16,798	44,742,276.79	206,968	389,033	1,039,111,883.19
VI	171,371	461,687,701.99	145,289	385,772,643.70	55,344	147,186,434.49	16,879	45,171,018.70	206,796	388,883	1,039,817,798.88
VII	171,821	462,321,543.54	145,843	386,654,642.13	55,653	147,913,303.08	17,018	45,481,240.27	207,505	390,335	1,042,370,729.02
VIII	171,792	460,898,987.92	145,995	386,483,516.18	55,766	147,808,051.83	17,040	45,259,749.33	207,675	390,593	1,040,450,305.26
IX	171,601	457,164,629.41	146,270	385,533,968.55	55,954	147,763,040.22	17,083	45,347,435.65	208,006	390,908	1,035,809,073.83
X	171,280	462,941,673.97	146,484	391,449,453.57	56,027	150,391,578.22	17,098	45,881,782.44	208,589	390,889	1,050,664,488.20
XI	170,866	463,521,042.85	146,330	391,525,842.03	56,119	150,704,268.45	17,154	46,372,757.04	208,531	390,469	1,052,123,910.37
XII	169,012	455,290,903.08	143,329	379,768,540.27	54,517	144,433,730.93	16,526	43,923,738.40	204,505	383,384	1,023,416,912.68
ПРОСЕК/ УКУПНО	170,658	5,465,479,588.55	145,055	4,583,063,768.47	55,291	1,752,323,653.84	16,842	536,012,154.40	206,442	387,847	12,336,879,165.26

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 5

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ПРЕМА РЕДОСЛЕДУ РОЂЕЊА - 2015. год.											
Месец/ година	Прворођено 37.519,04		Другорођено Рата-6.113,07 дин		Трећорођено Рата-11.003,02 дин		Четворођено Рата-14.670,54 дин		Укупан број корисника	Укупан број деце	Укупан износ
	број	износ	број	износ	број	износ	број	износ			
01/2015	2,576	96,411,489.00	42,571	280,039,660.00	13,028	154,113,780.00	3,313	50,174,097.00	60,009	61,488	580,739,026.00
02/2015	2,432	91,150,736.00	42,610	276,162,047.00	13,079	151,990,178.00	3,336	49,561,420.00	59,988	61,457	568,864,381.00
03/2015	2,685	100,605,060.00	42,911	283,036,676.00	13,149	154,037,046.00	3,341	50,099,305.00	60,565	62,086	587,778,087.00
04/2015	2,094	78,592,552.00	42,805	276,587,128.00	13,197	153,341,684.00	3,327	50,076,669.00	59,944	61,423	558,598,033.00
05/2015	2,381	89,547,221.00	43,102	285,255,838.00	13,332	157,178,235.00	3,338	50,442,787.00	60,664	62,153	582,424,081.00
06/2015	2,340	88,056,621.00	43,107	282,940,092.00	13,287	154,610,935.00	3,302	48,462,222.00	60,567	62,036	574,069,870.00
07/2015	2,583	97,340,922.00	42,740	278,751,488.00	13,263	155,970,068.00	3,281	48,875,014.00	60,405	61,867	580,937,492.00
08/2015	2,361	89,064,210.00	42,564	279,876,499.00	13,191	155,334,367.00	3,261	49,414,094.00	59,920	61,377	573,689,170.00
09/2015	2,455	92,723,000.00	42,253	277,174,846.00	13,169	155,189,861.00	3,237	48,805,440.00	59,699	61,114	573,893,147.00
10/2015	2,673	101,035,635.00	42,212	281,189,106.00	13,217	157,200,271.00	3,226	49,356,739.00	59,927	61,328	588,781,751.00
11/2015	2,782	105,360,135.00	42,488	283,413,418.00	13,322	158,484,803.00	3,227	48,498,656.00	60,402	61,819	595,757,012.00
12/2015	2,137	81,114,610.00	42,621	288,952,380.00	13,375	160,098,048.00	3,217	49,508,499.00	59,942	61,350	579,673,537.00
УКУПНО		1,111,002,191.00		3,373,379,178.00		1,867,549,276.00		593,274,942.00	60,169	61,625	6,945,205,587.00

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела б

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ПРЕМА РЕДОСЛЕДУ РОЂЕЊА - 2014 год.											
Мес/год ина	Прворођено		Другорођено		Трећорођено		Четворођено		Укупан број корисника	Укупан број деце	Укупан износ
01.2014	2,451	89,716,580.00	43,031	263,532,375.00	13,015	142,269,553.00	3,310	47,502,585.00			
02.2014	2,611	95,767,318.00	43,220	267,538,476.00	13,079	144,258,019.00	3,322	47,449,442.00	60,772	62,232	555,013,255.00
03.2014	2,579	94,658,929.00	43,320	268,521,228.00	13,115	144,056,287.00	3,341	47,522,094.00	60,883	62,355	554,758,538.00
04.2014	1,994	73,251,604.00	43,036	262,988,255.00	13,051	142,739,752.00	3,343	47,635,712.00	59,976	61,424	526,615,323.00
05.2014	2,323	85,771,522.00	43,070	270,032,635.00	13,094	147,206,248.00	3,330	47,588,816.00	60,357	61,817	550,599,221.00
06.2014	2,189	81,035,949.00	43,013	269,262,461.00	13,044	146,459,164.00	3,323	47,664,868.00	60,101	61,569	544,422,442.00
07.2014	2,421	89,729,605.00	42,827	270,443,052.00	12,987	146,436,650.00	3,280	46,417,462.00	60,028	61,515	553,026,769.00
08.2014	2,579	95,643,662.00	42,577	270,938,705.00	12,906	146,557,180.00	3,262	48,300,913.00	59,863	61,324	561,440,460.00
09.2014	2,530	93,857,342.00	42,348	270,416,287.00	12,891	148,350,086.00	3,260	48,497,535.00	59,581	61,029	561,121,250.00
10.2014	2,804	103,991,296.00	42,409	276,178,929.00	12,920	149,982,150.00	3,288	49,105,583.00	59,947	61,421	579,257,958.00
11.2014	2,503	93,257,372.00	42,308	272,086,359.00	12,910	148,324,084.00	3,269	47,411,844.00	59,536	60,990	561,079,659.00
12.2014	2,557	95,384,778.00	42,294	272,786,900.00	12,924	149,119,000.00	3,275	48,633,858.00	59,606	61,050	565,924,536.00
УКУПНО									60,084	61,544	6,656,280,504.00

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 7

Родитељски додатак 2013.											
МЕСЕЦ	Прворођено		Другорођено		Трећорођено		Четворођено		Укупан број корисника	Укупан број деце	Укупан износ
	број	износ	број	износ	број	износ	број	износ			
I	2,567	89,065,637.00	42,346	240,984,564.00	12,434	127,764,502.00	3,261	42,842,042.00	59,181	60,608	500,656,745.00
II	2,538	88,278,756.00	42,630	249,177,930.00	12,544	130,706,198.00	3,269	43,819,911.00	59,566	60,981	511,982,795.00
III	2,675	93,386,094.00	43,335	261,181,391.00	12,865	138,582,261.00	3,306	44,860,456.00	60,712	62,181	538,010,202.00
IV	2,221	77,892,856.00	43,093	245,959,024.00	12,830	131,396,794.00	3,276	43,095,600.00	59,990	61,420	498,344,274.00
V	2,319	82,500,858.00	43,164	253,604,592.00	12,895	134,986,554.00	3,301	44,062,993.00	60,254	61,679	515,154,997.00
VI	2,232	80,311,288.00	43,031	251,138,222.00	12,860	134,443,258.00	3,317	44,728,354.00	60,015	61,440	510,621,122.00
VII	2,572	92,867,082.00	42,721	249,919,938.00	12,805	135,157,175.00	3,303	44,488,139.00	59,963	61,401	522,432,334.00
VIII	2,645	95,638,329.00	42,671	252,601,296.00	12,785	134,473,059.00	3,265	44,462,417.00	59,937	61,366	527,175,101.00
IX	2,551	92,458,706.00	42,511	253,732,625.00	12,833	137,912,628.00	3,236	44,054,617.00	59,692	61,131	528,158,576.00
X	2,703	98,092,074.00	42,571	255,253,834.00	12,851	138,737,857.00	3,243	45,206,473.00	59,938	61,368	537,290,238.00
XI	2,758	100,685,318.00	42,899	261,241,240.00	12,941	141,135,705.00	3,282	46,098,337.00	60,453	61,880	549,160,600.00
XII	2,752	100,725,298.00	43,083	263,511,661.00	13,005	141,706,210.00	3,291	46,577,430.00	60,659	62,131	552,520,599.00
ПРОСЕК/ УКУПНО	2,544	1,091,902,296.00	42,838	3,038,306,317.00	12,804	1,627,002,201.00	3,279	534,296,769.00	60,030	61,466	6,291,507,583.00

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 8

Подаци за лица до 18 година на домском и хранитељском сместају						
	2015.		2014.		2013.	
	Број лица	Износ	Број лица	Износ	Број лица	Износ
У установама	768	248.260.632	839	273.663.192	916	303.354.828
У хранитељским породицама	5.324	2.532.458.008	5.213	2.482.976.400	5.125	2.384.393.280

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Табела 9

ТУЉА НЕГА И ПОМОЋ 2013-2015. ГОД.		
Година	Број корисника	Износ
2013	6,691	1,552,018,870.10
2014	6,576	1,593,247,720.80
2015	6,720	1,678,716,443.40

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

3.2. Молимо вас да доставите ажуриране статистичке податке, уколико постоје, разврстане према узрасту, полу, етничком пореклу, националном пореклу, географској локацији, и социјалноекономском статусу у протекле три године:

3.2.1 Случајеве занемаривања и злостављања, нарочито у установама и алтернативној нези:

Табела 10

Број пријава породичног и партнерског насиља према врсти породице и старости жртве (према подацима интерног тима ЦСР)									
Врста породице	Број жртава насиља према старости								
	2015.			2014.			2013.		
	Деца	Млади	Укупно	Деца	Млади	Укупно	Деца	Млади	Укупно
Биолошке	6411	1428	7839	4820	1002	5822	3603	763	4366
Усвојитељске	1	0	1	2	0	2	2	1	3
Хранитељске (сродничке и друге хранитељске) и друге	107	60	167	116	51	167	32	3	5
Укупно:	6519	1488	8007	4938	1053	5991	3637	767	4404

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 11

Број пријава породичног насиља (према подацима интерног тима ЦСР) према доминантној врсти насиља, старости и полу жртве насиља															
	Старост жртве насиља														
Доминантна врста насиља	2015.					2014.					2013.				
	Деца		Млади		Укупно	Деца		Млади		Укупно	Деца		Млади		Укупно
	М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж		М	Ж	М	Ж	
Физичко	926	846	219	576	2567	729	694	151	80	1654	591	573	73	235	1472
Сексуално	20	95	2	26	143	22	73	0	14	109	20	75	0	9	104
Психичко	712	789	134	355	1990	645	701	121	299	1766	471	538	81	230	1320
Занемаривање	1457	1433	39	71	3000	1038	953	26	26	2043	774	779	40	71	1664
Економско	19	26	26	24	95	17	12	4	8	41	22	15	6	13	56
Друго	110	87	7	10	214	31	23	7	17	78	44	40	4	24	112
Укупно:	3244	3276	427	1062	8009	2482	2456	309	744	5991	1922	2020	204	582	4728

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

У 2013. години евидентирано је 412, а у 2014 - 437 деце жртава насиља која су привременим закључком о обезбеђењу измештена из породице ради заштите од насиља. Према подацима установа социјалне заштите у 2014. поднето је 13 пријава/жалби, а у 2013 - 19 због насиља над децом и младима корисницима услуга.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 12

Поступци које је ЦСР предузимао у случајевима заштите деце од насиља у породици			
	2015.		
	Број деце		Укупно
	М	Ж	
Издвајање детета из породице	150	188	338
Издвајање детета и ненасилног родитеља из породице	145	227	372
Покретање поступака пред судом	283	314	597
Пружање материјалне, правне или стручно саветодавне подшке и помоћи детету и родитељу у ЦСР	1469	1761	3230
Упућивање детета и родитеља на услуге других одговарајућих установа	356	370	726
Упозоравање родитеља на недостатке у вршењу родитељског права - корективни надзор	181	172	353
Нешто друго	130	169	299
Укупно:	2714	3201	5915

Број поступака Центра за социјални рад: у 2014. години- 501, у 2013.години – 412.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

3.2.2 Ромску децу у редовним школама и одељењима

Табела 13

Ученици који су уписани у средње школе по афирмативној акцији у Србији				
Школска година	2013/2014.	2014/15.	2015/16.	Укупно:
Број ученика	367	331	422	1120

Извор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја

Табела 14

Матерњи језик са елементима националне културе 2015/2016.			
Језик	број ученика	девојчице	дечази
ромски	1.169	578	591

Извор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, на основу података из отворене базе <http://opendata.mpn.gov.rs/>⁸

⁸ Током школске 2015-16. године у 18 основних школа уведен је Ромски језик са елементима националне културе, као изборни предмет

3.2.3 Децу која раде у неформалном сектору и децу са улице

Табела 15

Број деце (малолетника без пратње) евидентиране у ЦСР према врсти услуге коју су остварили у ЦСР и полу			
Услуге и мере	2015.		
	М	Ж	Укупно:
Смештене у породични смештај	5	8	13
Смештене у домове за смештај	1	0	1
Смештене у прихватилица за малолетнике без пратње	83	23	106
Смештене у прихватилица (остала)	84	5	89
Привремено старатељство	1029	49	1078
Једнократна новчана помоћ	34	29	63
Укупно:	1236	114	1350

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 16

Измештена деца улице	Број деце
Смештај у хранитељске породице	20
Смештај у дом, прихватну станицу	28
Планира се измештање	4

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

3.2.4 Тражиоце азила и децу мигранте у прихватним центрима:

Табела 17

Статистички подаци за малолетна лица – тражиоце азила		
	2015.	2014.
Евидентирано	173.284, од чега 10.644 малолетника без пратње	2.785 (од чега 1.569 малолетника без пратње)
Регистровано	103, од чега 6 малолетника без пратње	134, од чега 81 малолетник без пратње
Поднело захтев	85, од чега 3 малолетника без пратње	32, од чега 11 малолетника без пратње
Саслушано	17, од чега 1 малолетник без пратње	

Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 18

Тражиоци азила и деца мигранти у прихватним центрима према полу, старости и држави порекла – од јуна 2013. до јуна 2016. године								
Године старости	0-3		4-7		8-14		15-18	
Држава порекла	пол		пол		пол		пол	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Авганистан	125	73	244	164	580	286	1.459	188
Ирак	70	61	116	99	181	147	126	97
Сирија	138	127	312	232	481	308	391	169
Остало	46	24	93	69	91	67	272	66
Укупно	379	285	765	564	1.333	808	2.322	520
Укупно:	664		1.329		2.141		2.842	

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 19

Број деце избеглица и интерно расељених лица по полу и старости у колективним центрима 2013-2016									
Године старости	0-3		4-7		8-14		15-18		Укупно:
Статус	пол		пол		пол		пол		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Избеглице						3	2	1	6
Интерно расељена лица			2		3	3	2	5	15
Укупно:			2		3	6	4	6	21

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције⁹

3.2.5 Децу у притвору и казним установама, укључујући затворене поправне домове

Табела 20

Лица која су боравила у притвору у свим установама Управе за извршење кривичних санкција							
Година	М (14-18 година)		Ж (14-18 година)		притвор	впд	Укупно
	притвор	впд	притвор	впд			
2015.	125	72	3	3	128	75	203
2014.	88	0	8	4	96	74	170
2013.	108	77	5	7	113	84	197
Укупно:	321	219	16	14	337	233	570

Извор: Управа за извршење кривичних санкција¹⁰

⁹ У јуну 2016. године, према подацима Комесаријата за избеглице и миграције, број избеглица у Републици Србији износи 29.457 лица (20.334 из Републике Хрватске и 9.080 из Босне и Херцеговине), а број интерно расељених лица у истом периоду износи 203.140 лица.

ТАБЕЛА - СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ О КАЗНЕНОЈ ПОЛИТИЦИ ОД 01/01/ 2015 ДО 31/12/2015

Назив суда:		ОСНОВНИ СУДОВИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ																																					
ВРСТА ДЕЛА	Укупан број лица за које је донета пресуда	СТРУКТУРА ОСУЂУЈУЋИХ ПРЕСУДА													Ослобађајуће пресуде	Одбијајуће пресуде	Одузимање имовинске користи	МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ										Број ожалбених одлука	Број потврђених одлука	Број преиначених одлука		Број укупних одлука	Укупно						
		БРОЈ КАЗНИ ЗАТВОРА																Обавезно псих. лечење у здрав. установи	Обавезно псих. лечење на слободи	Обавезно лечење наркомана	Обавезно лечење алкохоличара	Забрана вршења делатности дужности	Забрана управљања моторним возилом	Одузимање предмета	Противљење странаца из земље	Поштрена казна	Ублажена казна												
		до 6 месеци	од 6 месеци до 1 год	од 1 до 3 год	Кућни затвор	од 3 до 5 год	од 5 до 10 год	од 10 до 20 год	од 20 до 40 год	Условно осуда	Новчана казна	Рад у јавном су	Број	Број																Број	Број			Број	Број	Број	Број	Број	Број
Чл. 193 Запуштање И Злостављање Малолетног Лица	Став	36	33	0	5	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	0	0	2	1	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	5	3	0	0	0	2
Чл. 194 Насилје У Породици	Став	2085	1859	1	414	185	58	0	2	1	0	0	0	1186	8	4	126	100	0	48	50	35	254	0	0	52	1	697	420	20	3	108	140						
Чл. 195 Недавање Издржавања	Став	1860	1771	5	280	40	4	0	2	0	0	0	0	1386	54	0	36	53	0	1	0	0	2	0	0	1	0	432	267	7	1	70	72						
Чл. 196 Кршење Породичних Обавеза	Став	2	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		3983	3665	6	700	226	63	0	4	1	0	0	0	2599	62	4	164	154	0	50	52	36	256	0	0	53	1	1134	690	27	4	178	214						

Табела 21, Извор: Министарство правде

ТАБЕЛА - СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ О КАЗНЕНОЈ ПОЛИТИЦИ ОД 01/01/ 2014 ДО 31/12/2014

Назив суда:		ОСНОВНИ СУДОВИ																																			
ВРСТА ДЕЛА	Укупан број лица за које је донета пресуда	СТРУКТУРА ОСУЂУЈУЋИХ ПРЕСУДА													Ослобађајуће пресуде	Одбијајуће пресуде	Одузимање имовинске користи	МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ										Број ожалбених одлука	Број потврђених одлука	Број преиначених одлука		Број укупних одлука	Укупно				
		БРОЈ КАЗНИ ЗАТВОРА																Обавезно псих. лечење у здрав. установи	Обавезно псих. лечење на слободи	Обавезно лечење наркомана	Обавезно лечење алкохоличара	Забрана вршења делатности дужности	Забрана управљања моторним возилом	Одузимање предмета	Противљење странаца из земље	Поштрена казна	Ублажена казна										
		до 6 месеци	од 6 месеци до 1 год	од 1 до 3 год	Кућни затвор	од 3 до 5 год	од 5 до 10 год	од 10 до 20 год	од 20 до 40 год	Условно осуда	Новчана казна	Рад у јавном су	Број	Број																Број	Број			Број	Број	Број	Број
		3264	2958	27	451	121	38	2	1	0	0	0	0	2274	58	1	134	184	0	24	24	22	187	3	2	24	1	882	554	13	3	125	161				
Чл. 193 Запуштање И Злостављање Малолетног Лица	Став	29	24	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	1	4	0	0	2	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0	1	2				
Чл. 194 Насилје У Породици	Став	1800	1572	4	293	97	36	0	1	0	0	0	0	1125	18	1	106	126	0	24	19	19	183	3	2	23	0	522	325	11	2	83	85				
Чл. 195 Недавање Издржавања	Став	1425	1353	23	154	22	2	2	0	0	0	0	0	1123	40	0	27	53	0	0	3	2	4	0	0	1	1	353	226	2	1	41	74				
Чл. 196 Кршење Породичних Обавеза	Став	10	9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	

Табела 22, Извор: Министарство правде

ТАБЕЛА - СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ О КАЗНЕНОЈ ПОЛИТИЦИ ОД 01/01/ 2013 ДО 31/12/2013

Назив суда:		ОСНОВНИ СУДОВИ																						Укупан број осуђених лица за које је донета првостепена пресуда		Укупан број осуђених лица за које је донета осуђујућа пресуда		Укупан број осуђених лица ослобођених од казне		СТРУКТУРА ОСУЂУЈУЋИХ ПРЕСУДА										Ослобађајуће пресуде	Одбијајуће пресуде	Одзимање имовинске користи	МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ						Број оштећених лица	Број погребених лица	Број преиначених одлука		Број укинutih одлука	Укупно
ВРСТА ДЕЛА	Став	БРОЈ КАЗНИ ЗАТВОРА			Уловна осуда	Новчана казна	Рад у јавном интересу	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број																				
		до 6 месеци	од 6 месеци и до 1 год	од 1 до 3 год	Кумулативно затвор	од 3 до 5 год	од 5 до 10 год																												од 10 до 20 год	од 20 до 40 год	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број	Број			Број	Број		
Чл. 193 Запуштање И Злостављање Малолетног Лица	Став	55	45	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	0	0	6	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	13	5	0	0	3	4																	
Чл. 194 Насилје У Породици	Став	2369	1976	5	393	149	53	0	5	0	0	0	0	1357	13	1	183	210	0	28	49	15	247	0	0	70	0	951	455	22	6	112	267																					
Чл. 195 Недавање Издржавања	Став	1984	1862	10	243	22	6	0	0	0	0	0	1513	67	1	62	60	0	0	0	0	1	0	0	0	0	659	318	6	1	120	176																						
Чл. 196 Кршење Породичних Обавеза	Став	16	13	0	2	0	2	0	0	0	0	0	9	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0	4																					

Табела 23, Извор: Министарство правде

3.2.6 Родитеље, старатеље или запослене у установама неге који су окривљени, оптужени и/или осуђени за злостављање деце, укључујући сексуално злостављање и телесно кажњавање

У периоду од 2013-2015. године поднете су три кривичне пријаве према запосленима у домовима за децу и младе у систему социјалне заштите: једна за сексуалну злоупотребу у 2015. години, једна за сексуалну злоупотребу у 2014. години, и једна за физичко злостављање у 2014. години.

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 24

Број деце која су издвојена из биолошке породице према узрасту и полу															
Узраст и пол	Број деце														
	0 - 2			3 - 5			6 - 14			15 - 17			Укупно:		
	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У	М	Ж	У
2015	120	118	238	86	92	178	258	295	553	85	132	217	549	637	1186

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 25

Број деце издвојене из биолошке породице према разлогу издвајања		
	Број деце	
	2015	2013
Одсуство родитељског старања (родитељи преминули, родитељи непознати, родитељи непознатог боравишта, лишени родитељског права, делимично лишени родитељског права, лишени пословне способности, нису стекли пословну способност)	216	256
Спреченост родитеља да врше родитељско право (одлуке затворске казне, болничко лечење, тешке болести, душевна обољења ...)	115	125
Неадекватно родитељско старање (занемаривање)	551	415
Неадекватно родитељско старање (злостављање)	67	133
Неадекватно родитељско старање (злоупотреба)	27	19
Неадекватно родитељско старање (остало)	60	76
Смештај према одлуци суда	5	1
Проблеми у понашању детета	51	36
Родитељ није у могућности да одговори на потребе детета	68	112
Остали разлози	26	29
Укупно:	1186	1202

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 26

Деца издвојена из биолошке породице према средини у коју су смештена непосредно након издвајања (1. смештај детета)	
Средина у коју је дете смештено непосредно након издвајања	Број деце
	2015 година
Дете смештено код сродника	140
Породични смештај	683
Прихватилиште/Прихватна станица	264
Домски смештај	79
Нешто друго	20
Укупно:	1186

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

У установама социјалне заштите на крају 2015. године било је смештено 33 деце узраста до три године (М-15, Ж-18), Извор: Републички завод за социјалну заштиту

3.2.7 Децу жртве трговине људима и отмице

Табела 27

Приказ идентификоване деце старости до 18. година које су жртве трговине људима за 2014, 2015 и првих 6 месеци 2016.године						
Врста експлоатације	2015		2014		2013	
	ж	м	ж	м	ж	м
Сексуална	8		8		14	0
Злоупотреба у порнографске сврхе		1				
Радне експлоатација	2				1	0
Принуда на брак	1		4		7	0
Принуда на просјачаење	6	4	2	1	3	5
Нелегално усвојење		1	2			
Принуда на вршење кривичних дела	1			2	0	0
Вишеструка						
Укупно:	24		19		30	

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 28

Број пријављених кривичних дела Отмице извршених на штету малолетних лица у Републици Србији (2014.-30.06.2016. године)			
Кривично дело	2014	2015	I-VI 2016
Отмица (члан 134. Кривичног законика)	3	5	/

Извор: Министарство унутрашњих послова

У Републици Србији се у просеку годишње полицији пријаве два до три случаја отмице малолетних лица, али у погледу начина и мотива извршења овог кривичног дела, најчешће се радило о кривичном делу Противправно лишење слободe, где је оштећеним малолетницима на неколико часова била ограничена слобода кретања због вршњачких размирица или решавања проблема емотивне природе, као и кривичном делу Одузимање малолетног лица, којом приликом је долазило до одузимања деце између брачних или ванбрачних партнера. услед непоштовања судских одлука о старатељству и начина одржавања личних односа детета са родитељем.

3.3 Молимо вас доставите податке разврстане по узрасту, полу, социјално-економском статусу, етничком пореклу и географској локацији у вези са ситуацијом деце лишене породичног окружења, за претходне три године, и о броју деце:

3.3.3 Која су смештена у установе

Табела 29

Број деце корисника домског смештаја на евиденцији ЦСР (сви - пренети и нови корисници) према узрасту и полу у 2015. и 2014. години										
Врста смештаја	0 - 2		3 - 5		6 - 14		15 - 17		Укупно:	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Домови за смештај деце и младих - бивши домови за децу без родитељског старања	35	39	56	50	272	196	310	223	673	508
Домови за смештај деце и младих - бивши домови за децу са сметњама у развоју	20	14	19	23	204	171	176	100	419	308
Заводи за васпитање деце и младих					41	5	117	16	158	21
Мала домска заједница	1		2	2	12	4	17	6	32	12
Други домови за смештај у систему СЗ	6	2	4	5	17	22	42	29	69	58
Укупно по полу	62	55	81	80	546	398	662	384	1351	917
Укупно:	117		161		944		1046		2268	

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

3.3.4 Која су смештена у хранитељске породице

Табела 30

Укупан број деце корисника породичног смештаја на евиденцији ЦСР (пренети и нови корисници) према узрасту и полу у току 2015. године										
Врста смештаја	0 - 2		3 - 5		6 - 14		15 - 17		Укупно	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж

У сродничку хранитељску породицу	9	19	89	58	646	670	368	437	1112	1184
У другу хранитељску породицу	465	427	676	651	2791	2680	1078	1309	5010	5067
Укупно по полу	474	446	765	709	3437	3350	1446	1746	6122	6251
Укупно:	920		1474		6787		3192		12373	

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

3.3.5 Која су усвојена у земљи или преко међудржавног усвајања

Табела 31

	2013.		2014.		2015.	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Усвојење						
Домаће	71	71	88	86	63	75
Међудржавно	8	5	10	11	12	6
Укупно по полу	79	76	98	97	75	81
Укупно по години	155		195		156	
Укупно:	506					

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

3.4. Молимо доставите податке, разврстане по узрасту, полу, врсти инвалидитета, етничког порекла и географске локације за претходне три године, о броју деце са инвалидитетом:

3.4.1 Која живе са својом породицом

Табела 32

Број деце корисника права на додатак за помоћ и негу другог лица у РС	2013.	2014.	2015.
Која примају редовни додатак за помоћ и негу другог лица	3036	2964	3069
Која примају увећани додатак за помоћ и негу другог лица	3330	3542	3656
Укупно:	6366	6506	6725

Извор: Републички завод за социјалну заштиту¹¹

¹¹ Овај податак се односи на ону децу која су на основу инвалидитета остварила право на додатак за помоћ и негу другог лица.

3.4.2 Која живе у установама

Табела 33

Структура деце са сметњама у развоју корисника домског смештаја према узрасту и полу у 2015, 2014. и 2013.			
Узраст	Мушки	Женски	Укупно:
	На дан 31.12.	На дан 31.12.	На дан 31.12.
0 - 2	19	19	38
3 - 5	35	26	61
6 - 14	336	219	555
15 - 17	195	112	307

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

3.4.3 Која похађају редовне основне школе

У школској 2013/14 у 276 редовних основних школа наставу је похађало 2384 ученика са инвалидитетом. Извор: Републички завод за статистику

Табела 34

Ученици у редовним основним школама са којима се ради по индивидуалном образовном плану у школској 2015/2016 години							
	Број школа	Број ученика са ИОП 1		Број ученика са ИОП 2		Ученици који имају мишљење ИРК	
		свега	ученице	свега	ученице	свега	ученице
Укупан број редовних основних школа у којима се ради по ИОП-у	1403	6054	2252	3668	1414	3871	1432
Матичне школе	894	5285	1964	3201	1241	3449	1273
Издвојена одељења	509	769	288	467	173	422	159

Извор: Статистика образовања, Републички завод за статистику

Табела 35

Ученици у редовним основним школама са којима се ради по индивидуалном образовном плану у школској 2013/2014 години							
	Број школа	Број ученика са ИОП1		Број ученика са ИОП2		Ученици који имају мишљење ИРК	
		свега	ученице	свега	ученице	свега	ученице
Укупан број редовних основних	1296	4538	1722	2500	993	2852	1101

школа у којима се ради по ИОП-у							
Матичне школе	814	3912	1477	2082	816	2424	918
Издвојена одељења	482	626	245	418	177	428	183

Извор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја

Табела 36

Број специјалних основних школа	2013/14		2014/15		2015/16	
	Укупно специјалних школа	13	13	13	13	13
Укупно редовних ОШ са специјалним одељењима	49	50	44			
Број ученика у специјалним ОШ	свега	ученице	свега	ученице	свега	ученице
У специјалним ОШ	1292		1205		1258	
У специјалним одељењима при редовним ОШ	638		643		570	

Извор: Републички завод за статистику

3.4.4 Која похађају редовне средње школе

Табела 37

Број редовних средњих школа	2013/14	2014/15	2015/16
Укупно школа	121	121	121
Број ученика у редовним средњим школама	свега	свега	свега
Укупно:	68506	68657	63576

Извор: Републички завод за статистику

Табела 38

Број школа се односи на основне и средње школе за ученике са сметњама у развоју и одељења формирана у редовним основним и средњим школама за ученике са сметњама у развоју						
Територија	Основно			Средње		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	5348	4919	4768	2105	2109	1940
СРБИЈА - СЕВЕР	3586	3258	3179	1380	1402	1272
Београдски регион	1508	1375	1396	640	660	627
Војводина	2078	1883	1783	740	742	645
СРБИЈА - ЈУГ	1762	1661	1589	725	707	668
Шумадија и Западна Србија	815	739	724	341	340	341
Јужна и Источна Србија	947	922	865	384	367	327
Косово и Метохија						

Извор: Статистика образовања, Републички завод за статистику

Табела 39

Број специјалних средњих школа	2014/15	2015/16
Укупно школа	10	10
Број ученика у специјалним средњим школама	свега	свега
Укупно:	800	732

Извор: Републички завод за статистику

3.5.Молимо вас да доставите податке, разврстане између осталог према узрасту, полу, социјалноекономском статусу, географској локацији и етничком пореклу, за претходне три године, о:

3.5.1 Степену уписа и завршетка предшколског образовања, основне и средње школе, у процентима, релевантних старосних група;

Табела 40

СТОПА ЗАВРШАВАЊА ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА							
Територија	Пол	Основно			Средње		
		2013.	2014.	2015.	2013.	2014.	2015.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно	96,9	95,5	96,5	84,0	83,6	87,8
	Мушко	95,7	95,2	96,0	80,9	80,5	85,3
	Женско	98,1	95,7	96,9	87,3	86,9	90,4
СРБИЈА - СЕВЕР	Укупно	95,8	95,1	95,8	84,9	84,9	89,3
	Мушко	94,8	94,6	95,2	80,8	81,5	86,3
	Женско	96,9	95,6	96,5	89,2	88,6	92,6
Београдски регион	Укупно	96,0	95,9	97,0	91,3	92,9	96,9
	Мушко	95,3	95,0	96,9	86,8	90,1	94,0
	Женско	96,7	96,9	97,1	96,1	96,0	99,9
Регион Војводине	Укупно	95,8	94,3	94,9	79,9	78,7	83,5
	Мушко	94,4	94,2	93,9	76,2	74,8	80,2
	Женско	97,2	94,5	96,0	83,8	82,9	86,9
СРБИЈА - ЈУГ	Укупно	97,8	95,8	97,0	83,2	82,5	86,4
	Мушко	96,5	95,8	96,8	80,9	79,6	84,4
	Женско	99,1	95,9	97,3	85,6	85,4	88,4
Шумадија и Западна Србија	Укупно	98,3	96,5	98,2	84,5	83,8	87,6
	Мушко	97,1	96,6	97,4	81,6	80,0	85,5
	Женско	99,6	96,3	99,1	87,5	87,7	89,8
Јужна и Источна Србија	Укупно	97,1	95,1	95,5	81,6	80,8	84,8
	Мушко	95,7	94,8	96,0	80,1	79,1	83,0
	Женско	98,6	95,4	95,0	83,3	82,6	86,6
Косово и Метохија	Укупно						
	Мушко						
	Женско						

Извор: Републички завод за статистику

3.5.2 Броју и проценту напуштања школовања и понављања разреда;

Табела 41

СТОПА ОДУСТАЈАЊА ОД ШКОЛОВАЊА У ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ							
Територија	Пол	Основно			Средње		
		2013.	2014.	2015.	2013.	2014.	2015.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно	0,4	0,4	0,6	1,6	1,2	1,3
	Мушко	0,3	0,4	0,7	2,0	1,3	1,6
	Женско	0,5	0,4	0,5	1,3	1,1	1,1
СРБИЈА - СЕВЕР	Укупно	0,6	0,6	0,7	1,8	1,1	1,7
	Мушко	0,5	0,6	0,9	2,1	1,1	2,0
	Женско	0,7	0,5	0,6	1,5	1,0	1,4
Београдски регион	Укупно	0,6	0,6	0,7	2,2	1,1	1,8
	Мушко	0,5	0,5	1,0	2,7	1,2	2,0
	Женско	0,7	0,7	0,4	1,7	1,0	1,6
Регион Војводине	Укупно	0,5	0,5	0,7	1,4	1,0	1,6
	Мушко	0,3	0,8	0,7	1,5	1,1	2,0
	Женско	0,7	0,3	0,6	1,3	1,0	1,3
СРБИЈА - ЈУГ	Укупно	0,4	0,3	0,5	1,5	1,3	1,0
	Мушко	0,4	0,1	0,5	1,9	1,2	1,2
	Женско	0,4	0,5	0,4	1,1	1,1	0,8
Шумадија и Западна Србија	Укупно	0,4	0,2	0,5	1,5	1,3	0,8
	Мушко	0,5	0,1	0,6	2,0	1,5	1,2
	Женско	0,3	0,4	0,4	1,1	1,3	0,5
Јужна и Источна Србија	Укупно	0,4	0,5	0,5	1,4	1,3	1,2
	Мушко	0,3	0,3	0,4	1,7	1,4	1,3
	Женско	0,5	0,7	0,5	1,0	1,2	1,2
Косово и Метохија	Укупно						
	Мушко						
	Женско						

Извор: Републички завод за статистику

Табела 42

БРОЈ ПОНОВАЦА И СТОПА ПОНАВЉАЊА РАЗРЕДА У ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ, РЕПУБЛИКА СРБИЈА (без података за Косово и Метохију)												
	Основно						Средње					
	2013.		2014.		2015.		2013.		2014.		2015.	
	број поноваца	%	број поноваца	%	број поноваца	%	број поноваца	%	број поноваца	%	број поноваца	%
Укупно	3646	0,6	4282	0,7	5219	0,9	2739	0,9	2688	1,0	2553	1,0
I разред	255	0,4	431	0,6	442	0,7	1380	1,8	132	1,9	1223	1,8
II разред	311	0,4	439	0,6	500	0,7	837	1,1	816	1,1	782	1,2
III разред	277	0,4	355	0,5	421	0,6	430	0,6	442	0,6	411	0,6
IV разред	434	0,6	530	0,7	690	1,0	97	0,2	107	0,2	137	0,2
V разред	1240	1,7	1201	1,7	1587	2,1						
VI разред	613	0,9	717	1,0	808	1,2						
VII разред	445	0,7	531	0,7	638	0,9						
VIII разред	71	0,1	78	0,1	133	0,2						

Извор: Републички завод за статистику

Табела 43

Основно и средње образовање на матерњем језику (број деце)						
Језик	Основно образовање			Средње образовање		
	2015/16	2014/15	2013/14	2015/16	2014/15	2013/14
Српски	130547	131646	131952	56.965	58.665	61.228
Мађарски	13680	14308	14830	5.828	6.202	6.504
Словачки	2728	2804	2875	411	415	398
Румунски	874	921	1015	195	204	189
Русински	412	443	477	60	57	60
Хрватски	242	244	274	117	114	127

Извор: Републички завод за статистику

3.5.3 Односу броја наставника и ученика

Табела 44

БРОЈ ДЕЦЕ ПО ВАСПИТАЧУ У ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ И БРОЈ ЂАКА ПО НАСТАВНИКУ У ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ									
Територија	Прешколско			Основно			Средње		
	2013.	2014.	2015.	2013.	2014.	2015.	2013.	2014.	2015.
РС	11,3	11,6	12,1	11,0	10,9	10,6	9,0	8,7	8,7
Србија-Север	11,3	11,7	12,3	11,8	11,8	11,7	8,8	8,6	8,5
Београдски регион	10,4	10,9	11,8	13,8	14,0	13,7	9,2	9,0	9

Регион Војводине	12,5	12,7	12,9	10,6	10,5	10,4	8,5	8,2	8,1
Србија-Југ	11,2	11,5	11,7	10,2	10,2	10,0	9,2	8,9	8,8
Регион Шумадије и Западне Србије	11,2	11,4	11,6	10,7	10,7	10,5	9,4	9,2	9,1
Регион Јужне и Источне Србије	11,3	11,6	11,9	9,6	9,5	9,1	8,9	8,5	8,4
Регион Косово и Метохија									

Извор: Статистика образовања, Републички завод за статистику

Табела 45

Број ђака по наставнику у основном и средњем образовању у Републици Србији						
Територија	Основне школе			Средње школе		
	2015.	2014.	2013.	2015.	2014.	2013.
Р. Србија	10.6	10.9	11.1	8.7	8.7	9
Србија - север	11.7	11.8	12.0	8.5	8.6	8.8
Србија – југ	10.0	10.2	10.3	8.8	8.9	9.2

Извор: Статистика образовања, Републички завод за статистику